

Carme Riera Escriptora

«Andreu Martín em posà en contacte amb els Mossos d'Esquadra. Em vaig trobar uns agents encantadors i unes instal·lacions modernes que res no tenien a veure amb la Policia que coneixia de la meva joventut»

La novel·la negra permet aprofundir en la realitat i fer crítica social

Text: **Miquel À. Vidal**
Foto: **Joan Torres**

Carme Riera, autora d'obres tan conegudes i llegides com el recull de contes *Te deix, amor, la mar com a penyora* o les novel·les *Dins el darrer blau*, *Cap al cel obert* i *La meitat de l'ànima*, ens parla de la seva darrera obra, *Natura quasi morta*, una novel·la negra amb els millors ingredients del gènere.

Hi ha alguna motivació especial per escriure una novel·la policíaca com *Natura quasi morta*?

Sí. Va ser com una mena de repte personal. A les meves darreres novel·les havia emprat la sàtira i l'humor i vaig voler provar de fer una novel·la negra. Més que policíaca, m'interessava fer novel·la negra perquè et permet aprofundir en la realitat i fer crítica social. Mentre la policíaca es limita a la resolució enginyosa d'un crim, la negra permet el reflex de la realitat social i és més contemporània.

Ambientar-la en el món uni-

versitari, en el qual viviu, us pot dur problemes.

He tingut molta cura de no reproduir cap persona o fet concret en la novel·la. Els llocs, evidentment, són reals i els descriu tal com són. Els personatges són inventats. El professor Bellpuig, per exemple, és un tipus de personatge que es dona molt entre els professors universitaris aquí, a Barcelona, o a Sebastopol. Fins i tot en altres professions, però no he usat cap persona en concret, sinó que he aprofitat un prototip.

Però voleu dir que no hi ha a la novel·la cap anècdota real?

Alguna vegada he agafat algun fet aïllat però que no permeti una identificació. La vicedegana de la Universitat es posà de baixa pels fets que he exposat a la novel·la, però més enllà d'això res no té a veure el meu personatge amb el real. Pel que fa als estudiants anti-Bolonya, el llenguatge que em pren està agafat dels seus pamflets. He procurat ser realista en la creació de personatges sense re-

«Vaig demanar al cap de seguretat de la UAB on amagaria un cadàver i em va dir que a la Facultat de Veterinària»

tratar ningú en concret.

A una presentació explicàreu que per ambientar-vos durant un temps anàreu a una comissaria...

És cert. Jo sols coneixia les comissaries de la meva joventut, quan era estudiant i ens detenien en alguna manifestació, o més endavant, quan hi vaig anar a posar una denúncia per robatori. La idea que en tenia d'aquelles experiències era la de comissaries *cutres* i policies *cutres*. I els primers capítols que vaig escriure responien a aquest model. Però vaig pensar que les coses devien haver canviat en els darrers anys i em vaig decidir a trucar a Andreu Martín, que em posà en contacte amb els Mossos d'Esquadra. Em vaig trobar uns agents encantadors i unes instal·lacions modernes que res no

tenien a veure amb el que havia escrit, així que vaig tirar a la paperera els dos capítols que ja tenia enllestits.

I quins aspectes us interessaren més?

Em van mostrar com funcionen balística, les autòpsies i tot el que té a veure amb la logística policial. Ho vaig conèixer tot de primera mà. Tocar les coses amb les mans féu que em carregàs moltes idees preconcebudes.

Per a una novel·la de crims com *Natura quasi morta*, quina importància té la d'improvissació i quina la planificació?

Normalment jo no planific gaire. Vaig un poc al dia a dia. Segons el que he escrit avui, seguiré demà, no m'agrada tenir res tancat. En aquest cas, sols sabia que em feia

ganes escriure una novel·la negra, però no sabia ni quan ni on la localitzaria. Vaig pensar que el campus universitari podia ser un bon espai per a l'acció: el conec bé perquè fa molts d'anys que faig feina de professora a la UAB i, a més, no sabia d'antecedents a la literatura catalana amb una ambientació semblant. Fer-ho sobre un lloc conegut em proporcionava la possibilitat de treballar a peu de camp.

A peu de camp?

Per exemple, vaig demanar al cap de seguretat on amagaria un cadàver i em va dir que a la Facultat de Veterinària. Jo ho vaig descartar perquè era més fàcil concentrar-ho tot a la de lletres, que podia descriure amb més coneixement i convicció. Quant al temps, vaig pensar que l'època de protestes dels anti-Bolonya eren un moment adequat per situar l'acció, perquè fou una època de camp i qui pugui.

Com se us va acudir mesclar Georg Flegel, pintor alemany barroc, amb l'acció de la novel·la?

Sempre m'han interessat les natures mortes. Ja a *Una primavera per a Domenico Guarini* apareixen moltes referències pictòriques. La pintura barroca m'agrada molt i, en una visita a un museu alemany, mentre estava contemplant quadres de Flegel, em va cridar l'atenció que hi hagués un element estrany. Quan estava escrivint la novel·la em va venir al cap i vaig decidir utilitzar-lo.

A algunes de les vostres novel·les hi ha un gran esforç de documentació; en aquesta, com a les darreres, no sembla ser així.

Efectivament, per escriure aquesta novel·la no vaig haver de fer una recerca erudita sinó, com he dit, feina de camp. Res d'hemeroteca. Vaig treballar directament sobre la realitat: conèixer com funcionen els Mossos d'Esquadra, el dia a dia a la universitat... Fins i tot la llengua que he usat és molt funcional. Aquí no m'interessava usar un llenguatge elevat, sinó senzill i directe.

Com fou el procés d'aquesta obra?

Amb relació a *Dins el darrer blau* va ser un part ràpid. La vaig escriure en un any. Després de fer *Amb ulls americans*, vaig voler escriure una novel·la negra i durant pràcticament dos anys em vaig dedicar a llegir novel·les policíques. La mateixa literatura fou un estímul per a la creació de *Natura quasi morta*.